

GREEK

ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΝΝΑΒΗ
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

ΜΕΛΗ:

ROBIN ROOM

BENEDIKT FISCHER

WAYNE HALL

SIMON LENTON

PETER REUTER

AMANDA FEILDING

COPYRIGHT © THE BECKLEYFOUNDATION 2008

THE BECKLEY FOUNDATION

BECKLEY PARK

OXFORD

OX3 9SY

TELEPHONE: 01865351209

WWW.BECKLEYFOUNDATION.ORG/POLICY/CANNABIS_COMMISSION.HTML

CHARITY NO. SC033546

ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΝΝΑΒΗ

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΤΗΣ ΚΑΝΝΑΒΗΣ ΚΑΙ ΤΙΣ ΒΛΑΒΕΣ ΠΟΥ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΕΠΙΦΕΡΕΙ

1. Τον τελευταίο μισό αιώνα η ψυχαγωγική χρήση της κάνναβης έχει καθιερωθεί ευρέως στους έφηβους και τα άτομα στα πρώτα χρόνια της ενήλικης ζωής, σε μεγάλο φάσμα ανεπτυγμένων και αναπτυσσόμενων χωρών. Στις ανεπτυγμένες χώρες με μεγαλύτερο ιστορικό χρήσης, μια σημαντική μειονότητα χρηστών συνεχίζει τη χρήση και μετά την είσοδό τους στη μέση ηλικία και αργότερα.
2. Υπάρχουν ορισμένες βλάβες που μπορεί να επιφέρει το κάπνισμα της κάνναβης στην υγεία. Η χρήση της κάνναβης μειώνει την ικανότητα απόδοσης σε δραστηριότητες που απαιτούν ακρίβεια. Η χρήση πριν από την οδήγηση αυξάνει ενδεχομένως τον κίνδυνο αυτοκινητιστικών ατυχημάτων. Το 10 περίπου τοις εκατό όσων δοκιμάζουν κάνναβη αναπτύσσουν εξάρτηση στην ουσία, και διατρέχουν υψηλότερο κίνδυνο εμφάνισης αναπνευστικών παθήσεων, μειωμένης γνωστικής λειτουργίας (τουλάχιστον βραχυπρόθεσμα) και ανάπτυξης ψυχωσικών συμπτωμάτων ή ψυχωσικής διαταραχής. Η πρόωμη και συχνή χρήση από εφήβους μπορεί να αυξήσει τις πιθανότητες χαμηλής απόδοσης στην εκπαίδευση, όπως και άλλες ανεπιθύμητες ψυχοκοινωνικές συνέπειες κατά τα πρώτα χρόνια της ενήλικης ζωής.
3. Η πιθανότητα και το μέγεθος βλάβης στην υγεία των χρηστών που κάνουν βαριά χρήση κάνναβης, είναι πολύ μικρή σε σχέση με άλλες ψυχοτρόπους ουσίες, νόμιμες και παράνομες, που χρησιμοποιούνται ευρέως, συγκεκριμένα τα οινόπνευματώδη, τον καπνό, τις αμφεταμίνες, την κοκαΐνη και την ηρωΐνη.

4. Πρόσφατα εκφράστηκαν ανησυχίες για την αυξανόμενη δραστηριότητα των παραγώγων της κάνναβης. Η μέση περιεκτικότητα τετραυδροκανναβινόλης (THC) έχει ενδεχομένως αυξηθεί σε πολλές χώρες, κάτι που οφείλεται τουλάχιστον μερικώς στο ότι η παραγωγή κάνναβης είναι παράνομη. Οι συνέπειες αυτών των αυξήσεων στην υγεία εξαρτώνται από τον βαθμό στον οποίο οι χρήστες μπορούν να καθορίσουν τη δόση της τετραυδροκανναβινόλης.
5. Σε διαφορετικές χρονικές περιόδους στην ίδια χώρα, αλλά και μεταξύ διαφορετικών χωρών, παρουσιάζονται κυμαινόμενα ποσοστά χρήσης κάνναβης, που όμως δε φαίνεται να επηρεάζονται ιδιαίτερα από την πιθανότητα σύλληψης ή τις ποινές για τη χρήση ή και την πώληση, όσο δρακόντειες και να είναι αυτές. Η εκτεταμένη χρήση της κάνναβης αποδεικνύει πως πολλά άτομα παίρνουν ευχαρίστηση, όπως και θεραπευτικά ή και άλλα οφέλη από τη χρήση της.
6. Είναι πιθανόν οι χρήστες κάνναβης που οδηγούν υπό την επήρεια να μπορούν να βλάψουν τους συνανθρώπους τους. Υπάρχει πλέον εξοπλισμός μέτρησης που μπορεί να εξακριβώσει εάν ένας οδηγός βρίσκεται υπό την επήρεια κάνναβης και θα πρέπει να δημιουργηθούν και να εφαρμοστούν ευρέως ρυθμίσεις που να αποτρέπουν τέτοιες συμπεριφορές. Δεν έχουν παγιωθεί άλλες δυσμενείς επιπτώσεις σε τρίτους από τη χρήση της κάνναβης. Ίσως η σημαντικότερη να είναι η αποτυχία ανταπόκρισης στους επαγγελματικούς και οικογενειακούς ρόλους λόγω της εξάρτησης από την κάνναβη.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΙΣΧΥΟΝΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ

7. Εδώ και πολλά χρόνια γίνονται προσπάθειες αποθάρρυνσης από τη χρήση της κάνναβης μέσω απαγόρευσης και αστυνόμευσης. Οι προσπάθειες εφαρμογής αυτής της πολιτικής επικεντρώνονται, στις περισσότερες χώρες, στη σύλληψη των χρηστών. Στις ανεπτυγμένες χώρες με μεγάλους πληθυσμούς που κάνουν χρήση κάνναβης, τα ποινικά πρόστιμα που

- καταβάλλονται για την κατοχή και τη χρήση κάνναβης είναι συνήθως μικρά σε σύγκριση με αυτά που επιτρέπει η νομοθεσία. Επιπλέον, η πιθανότητα σύλληψης για περιστατικό που σχετίζεται με την κάνναβη είναι λιγότερη από μία στις χίλιες. Οι προσπάθειες απαγόρευσης δεν είναι ιδιαίτερα επιτυχημένες στο να αποτρέψουν τη χρήση.
8. Η φιλοσοφία των αυστηρών κυρώσεων για τις παραβάσεις κατοχής δεν ευσταθεί ούτε από δεοντολογική, ούτε από πρακτική άποψη. Σε πολλές ανεπτυγμένες χώρες η πλειοψηφία των ενηλίκων που γεννήθηκαν τα τελευταία 50 χρόνια έχει κάνει χρήση κάνναβης. Τα καθεστώτα ελέγχου που αντιμετωπίζουν τους χρήστες σαν εγκληματίες εισβάλλουν στην ιδιωτική ζωή, προκαλούν κοινωνικό διαχωρισμό, και η εφαρμογή τους είναι πολυδάπανη. Αξίζει, άρα, να εξετάσουμε εναλλακτικές λύσεις.
  9. Πέρα από τους σημαντικούς κυβερνητικούς πόρους που ξοδεύονται για την εφαρμογή του καθεστώτος απαγόρευσης, ένα τέτοιο καθεστώς συνεπάγεται πολύ μεγάλα δευτερεύοντα έξοδα και ταλαιπωρία σε προσωπικό επίπεδο. Για παράδειγμα, μια εγκληματική καταδίκη για χρήση κάνναβης μπορεί να αποκλείσει ένα άτομο από συγκεκριμένες θέσεις εργασίας και δραστηριότητες, και η σύλληψη του μπορεί να επιφέρει προσωπικό και οικογενειακό εξευτελισμό. Στις χώρες για τις οποίες διαθέτουμε στατιστικές, τα ποσοστά σύλληψης είναι πολύ υψηλότερα για πολλές μειονοτικές και κοινωνικά μειονεκτούσες ομάδες.
  10. Μέτρα για τη μείωση των κυρώσεων ή την αποποινικοποίηση της κατοχής έχουν ληφθεί από τους αρμόδιους σε πολλές περιοχές, χωρίς να παρατηρηθεί έξαρση των ποσοστών χρήσης. Επίσης, αυτές οι μεταρρυθμίσεις είχαν σχετική επιτυχία στην ελάφρυνση των δυσμενών επιπτώσεων της απαγόρευσης. Παρόλα αυτά, υπάρχει κίνδυνος τα οφέλη της αποποινικοποίησης να υπονομευτούν από αστυνομικές πρακτικές, οι οποίες μπορούν να αυξήσουν τον αριθμό των χρηστών που τιμωρούνται, ή να υποπέσουν σε κοινωνικές διακρίσεις κατά την εφαρμογή του νόμου.

ΠΕΡΑ ΑΠΟ ΤΙΣ ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ

11. Οι ισχύουσες διεθνείς συνθήκες παρεμποδίζουν την αποποινικοποίηση και αποτρέπουν πληρέστερες μεταρρυθμίσεις των εθνικών καθεστώτων κάνναβης. Τα καθεστώτα που έχουν προχωρήσει σε αποποινικοποίηση ή άρση των κυρώσεων χαρακτηρίζονται από ασυνέπειες και αντιφάσεις. Για παράδειγμα, τα coffee shops των Κάτω Χωρών μπορούν να πωλούν προϊόντα κάνναβης νομίμως, αλλά δεν πρέπει να αγοράζουν πρώτες ύλες για την παρασκευή των προϊόντων τους, διότι είναι παράνομο.
12. «Ό,τι απαγορεύεται δεν είναι δυνατόν να ελέγχεται». Υπάρχουν, άρα, πλεονεκτήματα για τις κυβερνήσεις που θα αποφασίσουν να κινηθούν προς ένα καθεστώς ελεγχόμενης νόμιμης διαθεσιμότητας, κάτω από αυστηρή επίβλεψη, κάνοντας χρήση της πληθώρας ελεγκτικών μηχανισμών που διαθέτουν για κάθε νόμιμη αγορά, όπως η φορολόγηση, οι έλεγχοι διαθεσιμότητας, το κατώτερο νόμιμο όριο ηλικίας για τη χρήση και την αγορά, η επιβολή σήμανσης με ετικέτες, και τα ελεγχόμενα όρια δραστηριότητας. Μια άλλη εναλλακτική λύση, η οποία ελαχιστοποιεί τον κίνδυνο προώθησης της χρήσης της κάνναβης, είναι να επιτραπεί η παραγωγή κάνναβης μόνο σε μικρή κλίμακα, αποκλειστικά για προσωπική χρήση ή δώρα.
13. Υπάρχουν τέσσερις κύριες επιλογές για μια κυβέρνηση που επιθυμεί να κάνει την κάνναβη διαθέσιμη σε μια ελεγχόμενη αγορά στο πλαίσιο των διεθνών συμβάσεων:
  - 1) Σε ορισμένες χώρες (εκείνες που ακολουθούν την αρχή της σκοπιμότητας), είναι δυνατόν να ακολουθούνται οι διεθνείς συμβάσεις και να επιτρέπεται, παράλληλα, η εκ των πραγμάτων νόμιμη πρόσβαση. Ένα παράδειγμα αποτελεί το μοντέλο των Κάτω Χωρών.
14. Αν ένα κράτος δεν διατίθεται να κάνει κάτι τέτοιο, τρεις είναι οι εφικτές λύσεις:
  - 2) Επιλογή ενός καθεστώτος ρυθμιζόμενης διάθεσης, το οποίο αγνοεί ανοιχτά τις συνθήκες. Η κυβέρνηση που θα επιλέξει αυτή την οδό θα

πρέπει να είναι προετοιμασμένη να αντιμετωπίσει ισχυρές πιέσεις από τη διεθνή κοινότητα.

3) Καταγγελία των συνθηκών του 1961 και του 1988, και επαναπροσχώρηση με επιφυλάξεις όσον αφορά την κάνναβη.

4) Διαπραγμάτευση, μαζί με άλλες χώρες που το επιθυμούν, μιας νέας συμφωνίας για την κάνναβη σε υπέρ-εθνικό επίπεδο.

15. Δεν υπάρχουν ξεκάθαρα ιστορικά δεδομένα σχετικά με το αν η νομιμοποίηση της χρήσης και της πώλησης της κάνναβης σε μια αυστηρά ελεγχόμενη αγορά βλάπτει περισσότερο μακροπρόθεσμα. Τα στοιχεία από τα καθεστώτα ελέγχου άλλων ψυχοτρόπων ουσιών δείχνουν πως τα ανεκτικά καθεστώτα και όσα επιτρέπουν ευρεία διαφημιστική προώθηση μπορούν να οδηγήσουν σε υψηλά επίπεδα χρήσης και αρνητικές συνέπειες, ενώ τα καθεστώτα αυστηρού ελέγχου μπορούν να κρατήσουν τη χρήση και τις βλάβες που επιφέρει σε χαμηλά επίπεδα.

16. Μια χώρα που επιθυμεί να κάνει τη χρήση και την πώληση της κάνναβης νόμιμη, στο πλαίσιο μιας ελεγχόμενης αγοράς, θα πρέπει να αντλήσει συμπεράσματα από τα ιστορικά των καθεστώτων για άλλες ψυχοτρόπους ουσίες. Αυτές συμπεριλαμβάνουν τα καθεστώτα φαρμάκων και συνταγών, τα μονοπώλια πώλησης οινοπνευματωδών, τη σήμανση με ετικέτες, την παραχώρηση αδειών, τη διαθεσιμότητα και τους φορολογικούς μηχανισμούς. Θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στον περιορισμό της επιρροής και της προώθησης της χρήσης από εμπορικά κερδοσκοπικά συμφέροντα. Επίσης, θα πρέπει να δοθεί προσοχή στα παραδείγματα προς αποφυγή των περιορισμένων ελέγχων της αγοράς που εφαρμόστηκαν πολλές φορές για τα προϊόντα καπνού και τα οινοπνευματώδη, όπως και στα παραδείγματα προς μίμηση.

ΑΡΧΕΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

17. Οδηγηθήκαμε στις παρακάτω προτάσεις πολιτικής από τις γενικές ηθικές αρχές δράσης στον τομέα της δημόσιας υγείας: τα μέτρα που λαμβάνονται

- για να περιορίσουν ένα ανεπιθύμητο φαινόμενο πρέπει να αναλογούν στο φαινόμενο που προσπαθούν να αποτρέψουν. Πρέπει να έχουν όσο το δυνατόν περισσότερες θετικές συνέπειες και να αποφεύγουν τις αρνητικές, να περιορίζουν όσο περισσότερο γίνεται τις επιπτώσεις στην προσωπική αυτονομία και να εφαρμόζονται δίκαια, ειδικά αναφορικά με λιγότερο ισχυρές ή περιθωριοποιημένες κοινωνικές ομάδες.
18. Οι ισχύουσες πολιτικές για την κάνναβη ίσως να έχουν ορισμένα καλά, αλλά δεν υπάρχουν αποδείξεις για κάτι τέτοιο. Προφανέστατα βλάπτουν την πληθώρα των συλληφθέντων, περιορίζουν την προσωπική αυτονομία και συχνά δεν εφαρμόζονται δίκαια. Η εφαρμογή της απαγόρευσης της κάνναβης είναι, επίσης, δαπανηρή. Σκοπός είναι να σχεδιάσουμε πιο αποτελεσματικές πολιτικές, παίρνοντας υπόψη μας όλες αυτές τις παραμέτρους. Αναγνωρίζουμε πως είναι μεγάλης σημασίας, επίσης, οι περιορισμοί που θέτει η κοινή γνώμη σε αυτές τις πολιτικές, η οποία συνήθως υποστηρίζει την συνέχιση της απαγόρευσης.
19. Ο κύριος στόχος ενός συστήματος ελέγχου της κάνναβης θα πρέπει να είναι να ελαχιστοποιήσει τις αρνητικές συνέπειες που επιφέρει η χρήση της κάνναβης. Κατά την άποψή μας, κάτι τέτοιο σημαίνει να επιτρέπουμε απρόθυμα τη χρήση και να προσπαθήσουμε να την κατευθύνουμε προς λιγότερο επιβλαβή πρότυπα συμπεριφοράς(π.χ. καθυστερώντας την έναρξη της χρήσης από εφήβους μέχρι τα πρώτα χρόνια της ενήλικης ζωής και ενθαρρύνοντας όλους τους χρήστες να αποφεύγουν την καθημερινή χρήση και την οδήγηση υπό την επήρεια).

ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

20. Η δημιουργία προτάσεων πολιτικής προϋποθέτει αξιολογική κρίση και εκτίμηση των αβεβαιοτήτων. Προσφέρουμε τις συστάσεις μας για το τι αποτελεί καλή πολιτική για την κάνναβη, αναγνωρίζοντας πως μπορεί να υπάρχουν διαφωνίες μεταξύ λογικών ανθρώπων, όσον

αφορά τις σχετικές αξίες και την εκτίμηση των απρόβλεπτων παραγόντων.

Δράσεις μέσα στο πλαίσιο του ισχύοντος καθεστώτος διεθνούς ελέγχου:

21. Στο ισχύον καθεστώς διεθνούς ελέγχου, οι διαθέσιμες επιλογές για τις κυβερνήσεις περιορίζονται κατά βάση στην αυστηρότητα των ποινών για τη χρήση. Δεδομένου πως οτιδήποτε άλλο πέρα από την ελάχιστη εφαρμογή της απαγόρευσης δε δείχνει να μειώνει τα ποσοστά χρήσης, το βασικό μέλημα της πολιτικής θα πρέπει να είναι να μειώσει στο ελάχιστο τις επιβλαβείς συνέπειες της απαγόρευσης.
22. Αν μια χώρα αποφασίσει υπέρ της χρήσης του ποινικού δικαίου για να ελέγχει την χρήση της κάνναβης, δε δικαιολογείται η φυλάκιση ενός ατόμου για κατοχή ή χρήση κάνναβης, ούτε η δημιουργία καταδικαστικής ποινικής απόφασης εις βάρος του. Η διατήρηση ενός ποινικού νόμου για την κατοχή ως εργαλείο στη διακριτική εξουσία της αστυνομίας τείνει να έχει ως αποτέλεσμα την μεροληπτική εφαρμογή του νόμου εις βάρος των κοινωνικά αδυνάτων. Η αστυνομία θα πρέπει να θεωρεί χαμηλή της προτεραιότητα την εφαρμογή των νόμων ενάντια στη χρήση και την κατοχή κάνναβης.
23. Μια καλύτερη επιλογή, η εφαρμογή της οποίας είναι αμφισβητήσιμη σύμφωνα με τις διεθνείς συμβάσεις, είναι οι παραβάσεις να εξετάζονται σε διοικητικό επίπεδο, έξω από το ποινικό δικαστικό σύστημα. Τα πρόστιμα θα πρέπει να είναι χαμηλά, και, όπως επιτάσσει η αρχή της αναλογικότητας, οι εναλλακτικές κυρώσεις, όπως η υποχρεωτική επιμόρφωση και η συμβουλευτική, δε θα πρέπει να θεωρούνται επαχθείς.

Παραμερίζοντας τις διεθνείς συνθήκες:

24. Το διεθνές καθεστώς ελέγχου ναρκωτικών ουσιών θα πρέπει να αλλάξει, έτσι ώστε να επιτρέπει στο κράτος να υιοθετεί, να εφαρμόζει και να αξιολογεί το δικό του καθεστώς για την κάνναβη εντός των συνόρων του.

- Κάτι τέτοιο προϋποθέτει αλλαγές στις υπάρχουσες συνθήκες, ή την υιοθέτηση μιας νέας συνθήκης πρόληψης.
25. Στην απουσία τέτοιων αλλαγών, ένα κράτος μπορεί να δράσει μόνο του, καταγγέλλοντας τις συνθήκες, και να επαναπροσχωρήσει με επιφύλαξη, ή απλά αγνοώντας κάποιες, έστω, από τις ρήτρες των συνθηκών.
  26. Οποιοδήποτε καθεστώς επιτρέπει τη νόμιμη διάθεση της κάνναβης θα πρέπει να περιλαμβάνει κρατική παροχή αδειών ή κρατική λειτουργία των οργανισμών που παράγουν και πωλούν, σε επίπεδο χονδρικής και λιανικής, την ουσία (όπως συμβαίνει με πολλά καθεστώτα οινοπνευματωδών ποτών). Το κράτος θα πρέπει, είτε άμεσα είτε μέσω ρυθμίσεων, να ελέγχει τη δραστηριότητα και την ποιότητα, να εξασφαλίζει τιμές εύλογα υψηλές και να ελέγχει την πρόσβαση και τη διάθεση σε γενικό επίπεδο, ειδικότερα όμως στους νέους.
  27. Το κράτος θα πρέπει να βεβαιώνεται πως οι κατάλληλες πληροφορίες για τις επιβλαβείς συνέπειες που προκαλεί η χρήση κάνναβης είναι διαθέσιμες και μεταδίδονται αποτελεσματικά στους χρήστες. Η διαφήμιση και η προώθηση θα πρέπει να απαγορεύονται ή να περιορίζονται όσο το δυνατόν περισσότερο.
  28. Θα πρέπει να εποπτεύεται λεπτομερώς ο αντίκτυπος οποιωνδήποτε αλλαγών, συμπεριλαμβανομένων και οποιωνδήποτε δυσμενών αποτελεσμάτων. Θα πρέπει, επίσης, να υπάρχει δυνατότητα για άμεση και προσεκτική αναθεώρηση της πολιτικής, σε περίπτωση που αυτή αυξήσει τις αρνητικές συνέπειες.